

rumudvalget anerkendelse af de lande, der fortsat forsynede FN med oplysninger om deres nationale og internationale rumaktiviteter, ligesom det hilstes vedkommen, at Frankrig havde besluttet at lade udenlandske videnskabsmænd følge en række forsøg i det franske rumforskningscenter. Endvidere takkedes Storbritannien og Frankrig for at stille stipendier til rådighed for studier i rumteknologi. Underudvalget anbefalede tillige støtte fra FN til Thumba-raketopsendelsesstationen i Indien og raketopsendelsesstationen i Mar del Plata i Argentina.

Det juridiske underudvalg afsluttede i det forløbne år arbejdet med udformningen af et udkast til en konvention om ansvar for skader forvoldt ved opsendelsen af rumgenstande. Konventionsudkastet foreskriver objektivt ansvar for skader forvoldt på jordoverfladen eller på fly i luften, medens der gælder culpaansvar for skader forvoldt på andre rumgenstande. Erstatningen skal udmåles således, at den skadelidte stilles i samme situation, som hvis skaden ikke var indtruffet. Ansvars- og erstatningsspørgsmålet skal afgøres ved diplomatiske forhandlinger mellem den skadevoldende stat eller den stat, der repræsenterer skadevolderen og den skadelidte stat eller den stat, der repræsenterer skadelidte. Såfremt der ikke opnås enighed kan hver af parterne kræve nedsat en voldgiftsret med tre medlemmer, hvoraf parterne hver udpeger et medlem, medens de i fællesskab skal udpege formanden. Voldgiftsrettens afgørelse er kun bindende, hvis parterne forud har erklæret, at ville akceptere afgørelsen. Der var i rumudvalget ikke fuld enighed om teksten til konventionsudkastet, men alle medlemslande akcepterede dog, at det forelagdes for generalforsamlingen. Således havde Canada, Iran, Japan og Sverige taget forbehold over for konventionsudkastets bestemmelser om udmåling af erstatningen og om voldgiftsrettens afgørelser.

Under debatten i 1. udvalg uddybede de 4 lande deres kritik mod udkastet. I førstnævnte henseende fandt de, at der ikke var tilstrækkelige garantier for fuldstændig erstatning til skadelidte, i sidstnævnte, at det var en alvorlig mangel, at voldgiftsafgørelserne ikke var bindende med mindre parterne havde aftalt det på forhånd. En række

vestlige og uforpligtede lande støttede for så vidt disse synspunkter, idet mange dog samtidig fremhævede, at det foreliggende konventionsudkast indeholdt mange værdifulde elementer og derfor var bedre end ingen traktat. Det blev også anført, bl. a. af USA og Sovjetunionen, at traktatudkastet var et kompromis, som ikke kunne være fuldt tilfredsstillende for alle.

Canada fremsatte et ændringsforslag til traktatudkastet, hvorefter en stat nårsom helst kunne erklære, at den på basis af gensidighed ville betragte voldgiftsafgørelser som bindende. Forslaget vakte betydelig sympati i et stort antal delegationer. USA appellerede - vistnok på stærk sovjetisk tilskyndelse - meget stærkt til Canada om at trække sit forslag tilbage, og efter en række underhåndsförhandlinger foreslog Belgien, at der i resolutionen, der anbefaler traktatudkastet, indføjedes en operativ paragraf med et indhold svarende til det canadiske ændringsforslag. Herefter trak Canada sit forslag tilbage.

Et andet hovedpunkt i debatten var spørgsmålet om fjernidentifikation af jordkolden ved hjælp af satelitter. Beslutningen om at nedsætte en arbejdsgruppe blev hilst velkommen fra alle sider, og det understregedes, at fjernidentifikation kunne få stor betydning for opdagelse og udvinding af især udviklingslandenes naturrigdomme samt for miljøbeskyttelsen. De socialistiske lande og enkelte udviklingslande fremhævede dog, at fjernidentifikation ikke måtte krænke staternes suverænitet. Et resolutionsforslag, fremsat af repræsentanter for alle landegrupper, der bl. a. opfordrer rumudvalget til snarest at igangsætte arbejdsgruppens virksomhed og FN's medlemslande til at støtte arbejdsgruppen med oplysninger om de hidtidige resultater på området, vedtoges uden afstemning.

Der blev i 1. udvalg fremlagt 3 resolutionsforslag til dagsordenens punkt 33.

1. En kreds af forslagsstillere bestående af Australien, Belgien, Canada, Frankrig, Iran, Italien, Japan, Libanon, Marokko, Polen, Sierra Leone, Sovjetunionen, Storbritannien, Sverige, Ungarn, USA og Østrig fremsatte et resolutionsforslag, hvori rumudvalgets beretning tages til efterretning. Resolutionsforslaget vedtoges uden afstemning.